

UNITED NATIONS
INDUSTRIAL DEVELOPMENT ORGANIZATION

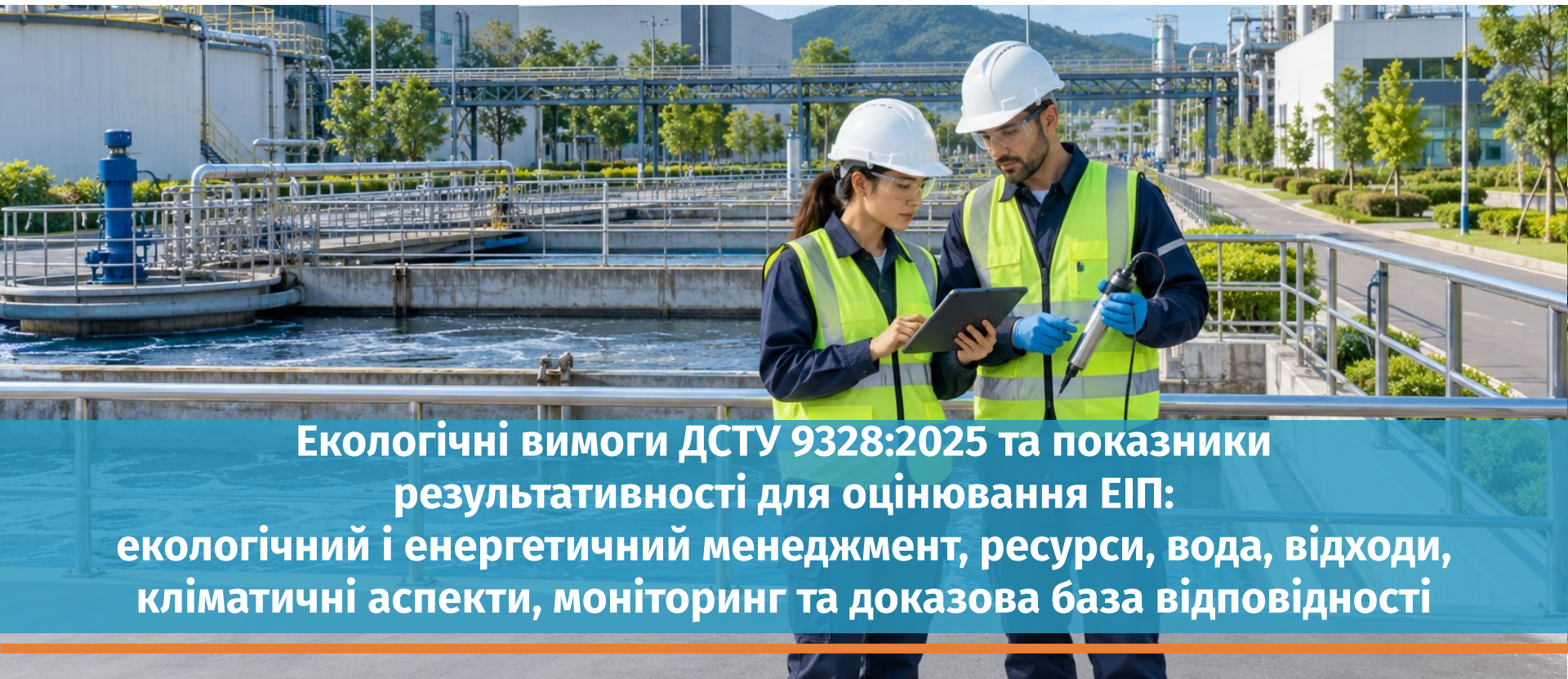

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

GEIPP
GLOBAL ECO-INDUSTRIAL PARKS PROGRAMME

Swiss Confederation
Швейцарська Конфедерація

**Екологічні вимоги ДСТУ 9328:2025 та показники
результативності для оцінювання ЕІП:
екологічний і енергетичний менеджмент, ресурси, вода, відходи,
кліматичні аспекти, моніторинг та доказова база відповідності**

Управління та моніторинг ЕІП

Системи екологічного та енергетичного менеджменту

Основні вимоги

Керуюча компанія

Впроваджує системи екологічного та енергетичного менеджменту ЕІП згідно з ДСТУ ISO 14001 та ДСТУ ISO 50001.

Збирає актуальну інформацію про неефективне використання електричної та теплової енергії, води, побічних продуктів і потреби учасників для розвитку промислової синергії та симбіозу.

Примітка: рекомендовано спеціальний підрозділ моніторингу та звітності, який також підтримує власні системи менеджменту учасників.

Додаткові вимоги

Учасники ЕІП

Мають впроваджені системи екологічного та енергетичного менеджменту й передають дані про їх основні показники керуючій компанії.

Не менше ніж 10%

загального енергоспоживання ЕІП має припадати на суб'єктів із запровадженою системою енергетичного менеджменту.

Енергетика

Основні вимоги

Енергоефективність

Учасники з часткою енергоспоживання не менше 10% повинні впроваджувати стратегії підвищення енергоефективності.

Спільна енергетична інфраструктура

Керуюча компанія організовує пошук можливостей рекуперації та перерозподілу енергії, забезпечує інфраструктуру, підтримку приєднання учасників і винагороди за передачу енергії до системи.

Додаткові вимоги

Облік і скорочення споживання

Достовірний інтелектуальний облік, заходи енергоефективності та зменшення викидів. Моніторинг для учасників із часткою енергоспоживання не менше 20%.

Відновлювана енергія

Використання доступних ВДЕ та план розширення у спільних мережах. Частка ВДЕ в парку — не нижча за ринкову.

Сертифіковані учасники: щонайменше 10% загальних викидів парникових газів парку.

Водопостачання та стічні води ЕІП

Основні вимоги

План та інфраструктура

Керуюча компанія повинна мати п'ятирічний план збільшення обсягів повторного використання води та забезпечити доступ до відповідної інфраструктури.

Горизонт планування — 5 років

Приклади заходів: повторне використання промислових стічних вод, збір дощової води.

Додаткові вимоги

Стале водоспоживання

Моніторинг і сталий забір води.
100% споживання — без негативного впливу на водні ресурси та громади.

Очищення стічних вод

100% стічних вод мають бути оброблені.
Очищення й повторне використання для захисту питної води, людей та екосистем.

Економія та повторне використання

Системи зменшення споживання води.
Повторне використання стоків у парку або поза ним — 100% від усієї спожитої води.

Відходи та матеріали: основні вимоги

Безпечне поводження та збереження ресурсів

Небезпечні речовини й відходи

Кращі практики поводження, мінімізація небезпечних матеріалів і відходів, використання безпечніших альтернатив.

Довговічна та ремонтпридатна продукція

Стале виробництво й споживання.
Ресурсоефективне проєктування, ремонт, модернізація та повторне використання.
Доступні запчастини, інформація й засоби ремонту без втрати якості та безпеки.

Запобігання утворенню відходів

Менше небезпечних, харчових і непридатних до відновлення відходів. Найкращі доступні технології, протидія засміченню, просвіта громадськості та пункти приймання продукції для ремонту й повторного використання.

Відновлення та контроль видалення

Повторне використання й рециклінг для отримання сировини в парку або поза ним. Моніторинг походження, виду відходів і транспортування до видалення.

Відходи та матеріали: додаткові вимоги

Повторне використання та циркулярна економіка

План і стимули

Керуюча компанія й учасники мають план управління відходами та механізми заохочення повторного використання й оброблення матеріалів і побічних продуктів.

Не менше 25%

загального обсягу твердих відходів повторно використовують учасники ЕІП, інші суб'єкти, сусідні громади тощо.

Циркулярні практики

Проектування для повторного використання, розбирання й оброблення; використання відходів і побічних продуктів; збирання та відновлення продукції або її елементів.

Не менше 20%

учасників залучені до практик циркулярної економіки відновлення відходів.
Приклади: промисловий симбіоз, обмін відходами та вторинною сировиною.

Відходи та матеріали: додаткові вимоги

Небезпечні речовини та безпечне видалення

Скорочення небезпечних речовин

Програми або механізми з чіткими цілями скорочення обсягів та уникнення використання небезпечних речовин.

100% учасників

мають належно поводитися з небезпечними речовинами, зокрема зберігати, транспортувати й видаляти їх.

Системне управління відходами

Збирання, сортування, перевезення, відновлення й видалення. Належне спрямування відходів, які не підлягають відновленню.

100% безпечного видалення

відходів, які не підлягають повторному використанню. Відповідні полігони чи установки для спалювання. Відкрите спалювання заборонено.

Клімат та природне середовище ЕІП

Основні вимоги

Викиди та вуглецевий слід

Керуюча компанія й учасники мають програми моніторингу та мінімізації викидів парникових газів.

Керуюча компанія закріплює вимоги зі скорочення викидів у керівних документах учасників і запроваджує стимули.

Екосистеми та біорізноманіття

План оцінювання й обмеження впливу на екосистемні послуги. Збереження біорізноманіття, захист або створення природних і рекреаційних зон у парку й поруч.

Додаткові вимоги

Не менше 5% відкритої території — для місцевої флори й фауни.

Не менше 50% учасників — стратегії запобігання забрудненню та скорочення інтенсивності й масового потоку викидів.

Не менше 30% учасників — системи визначення та класифікації діяльності за впливом на довкілля й мінімізації ризиків.

Учасники мають стратегії кліматичної нейтральності: зменшення впливу викидів і скидів, програма хімічної обробки в ЕІП.

Екологічні досягнення та дотримання законодавства

Пункт 5.3: екологічні вимоги

Ефективне використання природних та енергетичних ресурсів, зменшення впливу на довкілля та управління відходами.

Пункт 5.8 Сертифікація добровільна. Добровільність процедури не скасовує законодавчих обов'язків.

Екологічні досягнення потрібно оцінювати разом із законністю умов, за яких їх отримано.

Зниження водоспоживання не доводить виконання умов водокористування.

Пункт 5.10: обов'язки учасників

Наявність сертифіката відповідності ЕІП не є підставою для невиконання його учасниками вимог законодавства.

Збільшення перероблення відходів не доводить законність операцій із ними.

Загальні та індивідуальні екологічні приписи

ЗАГАЛЬНІ

Закони та підзаконні нормативні акти

Вимоги: облік, звітність, необхідні процедури.

Умови: правила діяльності для визначених категорій об'єктів.

Нормативи: загальні допустимі рівні та критерії.

ІНДИВІДУАЛЬНІ

Дозволи та інші індивідуальні рішення

Вимоги: конкретні заходи та моніторинг для об'єкта.

Умови: місце, режим, строки та обмеження діяльності.

Нормативи й ліміти: значення для конкретного джерела або випуску.

Оцінювання охоплює обидві групи застосовних зобов'язань.

Природоохоронні дозвільні документи

Перелік для підприємства залежить від його діяльності та застосовних винятків.

Документ	Законодавча підстава	Коли необхідний
Інтегрований довкілєвий дозвіл	Закон № 3855-IX «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» Ст. 3, додаток, ст. 29	Установки за додатком до Закону. З урахуванням порогів і переходу
Дозвіл на викиди стаціонарними джерелами	Закон № 2707-XII «Про охорону атмосферного повітря», ст. 11	Викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами
Дозвіл на спеціальне водокористування	Водний кодекс України № 213/95-ВР, ст. 48–49	Спеціальне водокористування, зокрема забір води та скиди
Дозвіл на операції з оброблення відходів	Закон № 2320-IX «Про управління відходами», ст. 41–42	Оброблення відходів: відновлення або видалення
Висновок з оцінки впливу на довкілля (ОВД)	Закон № 2059-VIII «Про оцінку впливу на довкілля», ст. 3, 9, 11	Планована діяльність, яка підлягає ОВД
Спеціальний дозвіл на користування надрами	Кодекс України про надра № 132/94-ВР, ст. 16, винятки — ст. 23	Користування ділянкою надр, зокрема видобування підземних вод
Письмова згода на транскордонне перевезення відходів	Закон № 2320-IX «Про управління відходами», ст. 43	Транскордонне перевезення визначених законом відходів
Лісорубний або лісовий квиток	Лісовий кодекс України № 3852-XII, ст. 69	Спеціальне використання лісових ресурсів
Дозвіл на спеціальне використання природних ресурсів у межах ПЗФ	Закон № 2456-XII «Про природно-заповідний фонд України», ст. 9–1	Використання ресурсів у межах режиму території та лімітів

Інтегрований дозвіл замінює відповідні окремі дозволи, в передбаченому законом обсязі.

Умови та нормативи дозволу на викиди

Приписи залежать від джерел, обладнання та діяльності. Посилання в таблиці: Інструкція № 448.

Група	Що містить або регулює	Нормативна підстава
1. Гранично допустимі викиди забруднюючих речовин	Допустимі концентрації та, у передбачених випадках, масова витрата. Строки досягнення значень	Пп. 12–13 розд. II, табл. 9.1–9.2 дод. 9
2. Викиди від окремих типів обладнання	Технологічні нормативи для обладнання з урахуванням палива та строків їх досягнення	П. 13 розд. II, табл. 9.3 дод. 9
3. Умови здійснення технологічного процесу	Вимоги до процесу, технічного виконання обладнання, вибору сировини та хімікатів	П. 13 розд. II
4. Експлуатація обладнання та очисних споруд	Вимоги до методу очищення або типу споруд для забезпечення допустимих викидів	П. 13 розд. II
5. Очищення газопилового потоку	Необхідний ступінь очищення, фактична ефективність та експлуатаційні умови	П. 13 розд. II, ст. 10 Закону № 2707-XII
6. Умови щодо залпових викидів	Концентрація, потужність, періодичність, тривалість та річна величина залпових викидів	П. 13 розд. II, табл. 9.5 дод. 9
7. Неорганізовані джерела	Запобігання, мінімізація, скорочення або припинення викидів, зокрема пилопригнічення	П. 13 розд. II
8. Виробничий контроль	Контрольна програма: джерела, речовини, частота вимірювань, методики та місця відбору проб	П. 13 розд. II, табл. 9.4 дод. 9
9. Поетапне скорочення викидів	Етапи зниження викидів, дозволені величини, строки та заходи, закріплені в дозволі	Пп. 13–14 розд. II, дод. 9–10
10. Дії під час надзвичайних ситуацій	Адміністративні дії та повідомлення органів, запобігання забрудненню й ліквідація наслідків	Пп. 13–14 розд. II
11. Несприятливі метеорологічні умови	Заходи за поганого розсіювання домішок для об'єктів, на які поширюються вимоги	П. 14 розд. II
12. Припинення діяльності, пов'язаної з викидами	Завершення діяльності та приведення її місця у задовільний стан за встановленими умовами	П. 14 розд. II

Умови дозволу на спеціальне водокористування

Показники залежать від діяльності, джерел води й водовідведення. Форма дозволу: наказ № 234.

Група	Що містить або регулює	Нормативна підстава
1. Місце та об'єкти водокористування	Місце діяльності, водозабори, водовипуски, джерела води та приймачі зворотних вод	Форма дозволу, наказ № 234
2. Мета водокористування	Власні питні, санітарно-гігієнічні, виробничі та інші потреби, передача води користувачам	«Мета водокористування», «Ліміт використання води»
3. Ліміт забору води	Максимальний забір: м ³ /добу та тис. м ³ /рік. Добовий максимум враховує сезонний режим	Ст. 49 ВКУ, «Ліміт забору води»
4. Ліміт використання води	Використання на власні потреби за джерелами та напрямками використання	Ст. 49 ВКУ, «Ліміт використання води»
5. Допустимі обсяги скидання зворотних вод	Приймач, місце й категорія скиду, допустимі обсяги: м ³ /год і тис. м ³ /рік	Розділ щодо скидів, окремо для кожного випуску
6. Ліміти скидання забруднюючих речовин і ГДС	Нормовані речовини, концентрації в мг/дм ³ , гранично допустимі скиди в г/год і т/рік	Ст. 49 ВКУ, «Ліміти скидання забруднюючих речовин»
7. Інші показники зворотних вод	Додаткові характеристики кожного випуску, зокрема температура чи рН, якщо встановлені	«Інші показники та характеристики зворотних (стічних) вод»
8. Передача води та схема водовідведення	Отримання та передача води, приймачі скидів, передача стоків іншому водокористувачу	«Інші характеристики спеціального водокористування»
9. Оборотно й повторне водопостачання, втрати	Обсяги оборотного й повторного використання, втрати води. Статус показників — за дозволом	«Інші характеристики спеціального водокористування»
10. Індивідуальні умови водокористування	Обов'язки щодо експлуатації споруд, обліку води, контролю скидів та інших заходів	«Умови спеціального водокористування», ст. 44 ВКУ
11. Природоохоронні заходи	Охорона вод, зменшення забруднення, строки й вимірювані критерії результативності	«Відомості щодо природоохоронних заходів»
12. Строк дії та додаткові обмеження	Початок і закінчення дії дозволу, можливість обмеження прав або зміни умов за законом	Форма дозволу, ст. 45, 49 ВКУ

Умови дозволу на оброблення відходів

Умови дозволу та пов'язані вимоги. Закон № 2320-IX, Порядок № 1328.

Група	Що містить або регулює	Нормативна підстава
1. Об'єкти та місця оброблення	Фактичні майданчики й об'єкти повинні відповідати сфері дії дозволу	Пп. 3, 8, 10 Порядку № 1328
2. Види та коди відходів	Перелік відходів, їх склад і властивості. Перевірка охоплення кожного виду дозволом	П. 1 ч. 4 ст. 42 Закону, пп. 9–10 Порядку
3. Дозволені операції	Відновлення (R) та видалення (D). Відповідність фактичного процесу операції	Дод. 1–2 до Закону, п. 9 Порядку
4. Обсяги оброблення та потужність об'єкта	Установлені показники обсягів і потужності, одиниці вимірювання та відповідні періоди	Пп. 1–2 ч. 4 ст. 42 Закону, п. 10 Порядку
5. Технологічні процеси та обладнання	Відповідність технології й технічної бази видам та обсягам оброблення	Пп. 2, 4 ч. 4, п. 4 ч. 10 ст. 42, дод. 5, 7 до Порядку
6. Питомі та граничні показники утворення відходів	Показники утворення відходів у процесах. Обов'язкові межі перевіряють за дозволом	П. 3 ч. 4 ст. 42 Закону, дод. 6 до Порядку
7. Відходи після оброблення	Коди, назви, обсяги залишкових відходів та їх подальше оброблення	П. 10 Порядку
8. Екологічні умови ОВД	Відповідність оціненій діяльності та виконання умов окремого висновку з ОВД	П. 6 ч. 4 ст. 42 Закону, п. 4, дод. 8 до Порядку
9. Спеціальні вимоги для полігонів	Обсяги, строк експлуатації, захоронення, рекультивация та догляд після закриття	Ч. 5 ст. 42 Закону, п. 11, дод. 9–13 до Порядку
10. Вимоги до термічного оброблення	План моніторингу. Для спалювання також спеціальні технологічні вимоги	Ч. 6 ст. 42, ст. 39 Закону, п. 12, дод. 14 до Порядку
11. Моніторинг і підтвердження виконання умов	Моніторинг об'єкта та щоквартальне подання інформації про показники й умови дозволу	Пп. 3–4 ч. 12 ст. 42 Закону
12. Реагування на порушення та аварії	Виконання умов. Повідомлення про визначені законом небезпечні події протягом однієї доби	Пп. 1–2 ч. 12 ст. 42 Закону

Умови інтегрованого довкілєвого дозволу

Закон № 3855-ІХ, ч. 6 ст. 10. Показники, заходи та строки визначають для конкретної установки.

Група умов	Зміст вимог	Законодавча підстава
1. Гранично допустимі викиди	Допустимі викиди речовин та фактори впливу, зокрема вібрація, тепло, шум	П. 1 ч. 6 ст. 10, ст. 11
2. Ліміти й умови водокористування	Забір і використання води, скиди, передача води, оборотне та повторне водопостачання	П. 2 ч. 6 ст. 10
3. Галузеві природоохоронні та санітарні вимоги	Вимоги щодо вод, повітря, земель, відходів, енергозбереження, надзвичайних ситуацій і здоров'я	П. 3 ч. 6 ст. 10
4. Захист земель і підземних вод	Запобігання забрудненню, оцінка захисних заходів, контроль небезпечних речовин на майданчику	Пп. 4, 8 ч. 6 ст. 10
5. Облік та управління відходами	Облік відходів та заходи управління ними, запобігання утворенню, пріоритетність операцій	Пп. 3–4 ч. 6 ст. 10, пп. 4–5 ч. 1 ст. 16
6. Моніторинг і виробничий контроль	Методики, частота вимірювань, оцінка результатів, контроль дотримання гранично допустимих викидів	Пп. 5, 8, 11 ч. 6 ст. 10
7. Звітність про виконання умов	Звіт оператора за результатами моніторингу у визначені дозвільним органом строки	П. 6 ч. 6 ст. 10
8. Екологічний та енергетичний аудит	Проведення відповідних аудитів у випадках, передбачених законодавством	П. 7 ч. 6 ст. 10
9. Умови роботи, відмінні від нормальних	Заходи під час запуску, зупинки, витоків, несправностей, простою, припинення експлуатації	П. 9 ч. 6 ст. 10
10. Забруднення на великі відстані та транскордонний вплив	Мінімізація забруднення, що поширюється на великі відстані або за межі держави	П. 10 ч. 6 ст. 10
11. Припинення експлуатації та використання майданчика	Вимоги до завершення діяльності установки та подальшого стану майданчика або його частини	П. 12 ч. 6 ст. 10, ст. 25

Вимоги, умови та обмеження

Що враховують	Що встановлює оцінювач
Вимоги	Які обов'язки застосовуються до конкретної діяльності
Умови	Які заходи, строки та режими визначено обов'язковими документами
Обмеження	Яких нормативів, лімітів і територіальних режимів слід дотримуватися

Реєстр застосованих природоохоронних зобов'язань

Окремо для керуючої компанії, учасників та операторів спільної інфраструктури.

Реєстр містить конкретні обов'язки, а не лише назви законів.

Що врахувати	Що перевіряти
Законодавчі вимоги	Які процедури, дозволи, облік, моніторинг і звітність необхідні для конкретного виду діяльності
Індивідуальні екологічні умови	Умови висновків з ОВД, дозволів та інших обов'язкових рішень, строки й докази їх виконання
Кількісні обмеження	Дотримання застосованих нормативів, лімітів, дозволених обсягів та режимів роботи
Територіальні обмеження	Застосовні режими санітарно-захисних, водоохоронних, прибережних та природоохоронних територій
Вимоги до змін діяльності	Необхідність перегляду документів або проходження процедур при розширенні виробництва, зміні технології чи появі нового учасника

Для кожного зобов'язання:

Правова підстава → відповідальний суб'єкт і об'єкт → конкретна умова → строк → доказ → результат перевірки

Що зіставляє оцінювач ЕІП

Документи

Дозволи, висновки, проєктна документація, процедури, договори

Дані виконання

Вимірювання, протоколи досліджень, журнали обліку, звітність, документи щодо операцій з відходами

Фактичний стан

Робота очисного обладнання, умови зберігання речовин і відходів, джерела викидів та скидів

Реагування на відхилення

Результати перевірок, приписи, інциденти, скарги та виконані коригувальні заходи

Наявність дозволу сама по собі не підтверджує дотримання встановлених у ньому умов.

Загальний показник скорочення забруднення по парку не доводить виконання конкретного обмеження окремим підприємством.

Докази виконання вимог

Документальний аудит

Дозволи та обов'язкові умови

Звіти, журнали, вимірювання

Опис системи і записи щодо учасників

Аудит на місці

Фактичний стан об'єктів

Спостереження за процесами

Співбесіди та перевірка записів

Висновок потребує узгоджених і достатніх доказів.

Розподіл відповідальності в ЕІП

Керуюча компанія координує природоохоронні заходи на рівні парку. Суб'єкти господарювання відповідають за дотримання законодавства в межах власної діяльності.

Під час оцінювання потрібно встановити

Відповідальність

Хто відповідає за кожне джерело впливу та об'єкт спільної інфраструктури

Вимоги до учасників

Які вимоги керуюча компанія доводить до учасників

Перевірка інформації

Як керуюча компанія отримує й перевіряє інформацію

Реагування на порушення

Які дії вживає у разі виявлення порушень

Спільні очисні споруди

Потрібно визначити відповідальність оператора споруд і підприємств, що передають стоки.

Вплив порушень на результат оцінювання

Ситуація	Як врахувати
Вимоги визначені, їх виконання підтверджене, система контролю працює	Є підстави підтверджувати виконання відповідної основної вимоги
Немає системи забезпечення дотримання вимог або інформації від учасників	Фіксувати невідповідність пунктам 6.3.3.1 та/або 6.3.3.2
Виявлено порушення природоохоронної вимоги	Зафіксувати факт, відповідального суб'єкта, докази та зв'язок із вимогами стандарту. Оцінити роботу системи контролю
Є план усунення порушення, але виконання не підтверджене	План засвідчує намір і організацію реагування. Сам по собі він не підтверджує усунення
Виявлено порушення в минулому, яке усунуте	Перевірити докази усунення, причини, ефективність заходів і ризик повторення

Рішення щодо сертифікації

Результат оцінювання	Наслідок
Основні вимоги виконано	Є підстава для сертифікації. Клас враховує результати рейтингу
Основні вимоги не виконано	Парк сертифікації не підлягає
Рекомендації можна виконати до 6 місяців	ООВ забезпечує продовження оцінювання за надання підтвердних документів

Строк до 6 місяців не дозволяє відступати від законодавства.

Порушення та відповідність ЕП стандарту

ДСТУ не встановлює універсального правила:

«Будь-яке порушення будь-якого учасника автоматично анулює сертифікат».

Невиконання основної вимоги не можна компенсувати рейтинговими балами.

Необхідно обґрунтувати, як конкретне порушення впливає на відповідність парку стандарту.

Класифікація невідповідностей і коригувальні дії

Класифікацію, строки реагування й порядок підтвердження усунення визначає орган з оцінки відповідності за своїми процедурами.

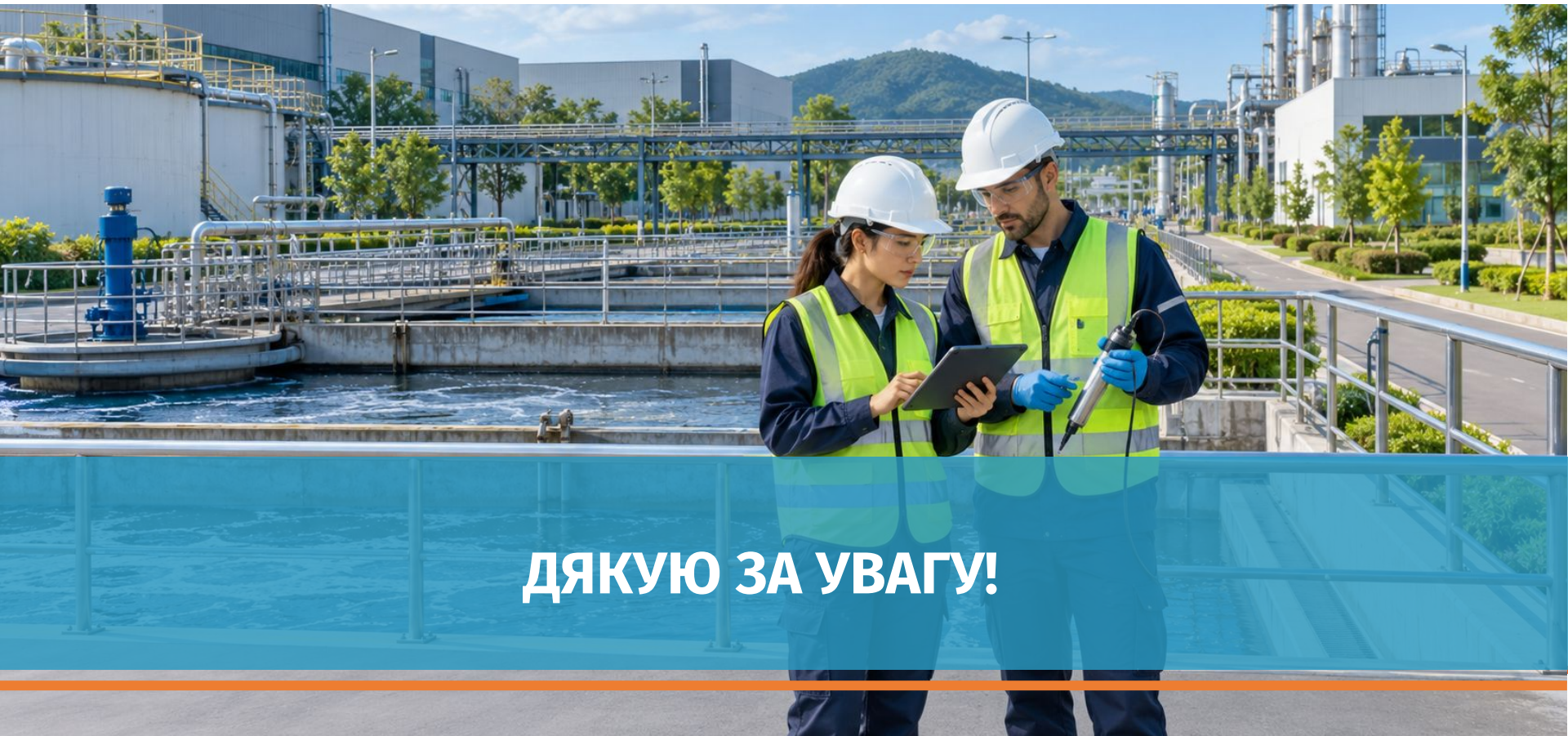
UNITED NATIONS
INDUSTRIAL DEVELOPMENT ORGANIZATION

GEIPP

UKRAINE

GLOBAL ECO-INDUSTRIAL PARKS PROGRAMME

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Подяка

Глобальна програма екоіндустріальних парків (GEIPP) стала можливою завдяки фінансуванню, наданому урядом Швейцарії через Державний секретаріат з економічних справ (SECO).

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation
Швейцарська Конфедерація

Застереження

Використані позначення та подання матеріалів у цьому документі не означають вираження будь-якої думки з боку ЮНІДО та її керівних органів щодо правового статусу чи статусу розвитку будь-якої країни, території, міста чи району, або їхньої влади, або щодо делімітації їхніх кордонів чи меж.